

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
57 0 Ps 067173 18 Rev
Banja Luka, 06.12.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Tanje Bundalo kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. a.d. B.L., koga zastupa punomoćnik D.T., advokat iz B. L., protiv tuženog K.D.d.o.o. P., koga zastupa punomoćnik Z. B., advokat iz B. L., radi duga, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 067173 17 Pž od 14.6.2018. godine, na sjednici održanoj dana 06.12.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 067173 15 Ps 2 od 08.7.2017. godine obavezan je tuženi K.D. doo iz P. da isplati tužitelju M. a.d. B. u roku od 30 dana iznose po fakturama pobliže označenim u izreci prvostepene presude sa zakonskom zateznom kamatom od dana dospijeca svake pojedine fakture.

Obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 14.116,72 KM u roku od 30 dana od dana prijema presude.

Odbijen je kompenzacioni prigovor tuženog kojim je tražio da se utvrdi da on duguje tužitelju iznos od 342.275,10 KM na ime glavnog duga i kamata, te da tužitelj duguje tuženom iznos od 8.350.070,16 KM na ime glavnog duga i kamata kao neosnovan.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 067173 17 Pž od 14.6.2018. godine žalba tuženog je djelimično uvažena tako da je prvostepena presuda preinačena u dosuđujućem dijelu stava I na način da je odbijen zahtjev tužitelja za isplatu duga po ukupno 20 faktura pobliže označenim u izreci drugostepene presude sa zakonskom zateznom kamatom od dana dospijeca svake pojedine fakture.

U preostalom dijelu (dosuđujući dio stava I, stav III kojim je odbijen prigovor kompenzacije i u stavu IV kojim je odbijen zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka) žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijeni su zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova drugostepenog postupka.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji

i pobijana presuda preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev ili prihvati prigovor kompenzacije i izvrši prebijanje potraživanja tužitelja prema tuženom sa potraživanjem tuženog prema tužitelju ili da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj pobija sve navode revizije i predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužitelja za isplatu duga po osnovu više faktura za isporučenu, a neplaćenu robu.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da su parnične stranke bile u višegodišnjem poslovnom odnosu; da su zaključili više ugovora o prodaji robe prema kojima je tužitelj bio prodavac, a tuženi kupac; da veći dio ispostavljenih faktura iz perioda 2007.- 2009. godine nije plaćen; da potraživanje tužitelja prema tuženom po osnovu ispostavljenih faktura u periodu 2007.-2009. godine iznosi ukupno 190.063,89 KM; da postoji i glavno potraživanje tuženog prema tužitelju po osnovu većeg broja faktura u iznosu od 4.175.350,88 KM i potraživanje u istom iznosu na ime zakonske zatezne kamate za period od 28.4.2003. godine do 15.8.2008. godine.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, prvostepeni sud je temeljem nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke D. O. udovoljio tužbenom zahtjevu po različitim fakturama u ukupnom iznosu od 190.063,89 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana dospijeća svake pojedine fakture, dok je odbio prigovor prebijanja (kompenzacije) istaknut od strane tuženog, budući da tuženi nije dokazao osnov i visinu potraživanja čije prebijanje traži.

Odlučujući o žalbi tuženog, prvostepeni sud je drugačije ocijenio nalaz vještaka finansijske struke i našao da je jedan dio faktura čija isplata se traži plaćen, pa je primjenom odredbe člana 229. stav 2. i člana 226. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP) djelimično uvažavajući žalbu tužitelja, prvostepenu presudu preinačio na način izražen u izreci drugostepene presude, dok je u preostalom dijelu (ostali dosuđujući dio stava I prvostepene presude odluka o prigovoru prebijanja i troškovi postupka) žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Odluka drugostepenog suda je na zakonu zasnovana.

Revizijom tuženog drugostepena presuda se pobija samo u dijelu kojim je odbijena žalba na dio prvostepene presude kojim je odbijen prigovor prebijanja, pa će se ovaj sud ograničiti samo na obrazlaganje prigovora revizije na taj dio pobijane presude.

U konkretnoj situaciji, tuženi ne osporava postojanje potraživanja tužitelja prema njemu u ukupnom iznosu od 175.272,07 KM, kako je to našao drugostepeni sud, a nije sporno i da je tuženi istakao prigovor radi prebijanja još u odgovoru na tužbu od 03.10.2009. godine.

Odredbom člana 336. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO) propisano je da dužnik može prebiti potraživanje koje ima prema povjeriocu sa onim što ovaj potražuje od njega, ako oba potraživanja glase na novac ili druge zamjenjive

stvari istog roda i iste kakvoće i ako su oba dospjela, a odredbom člana 337. istog zakona propisano je da prebijanje ne nastaje čim se steknu uslovi za to, nego je potrebno da jedna strana izjavi drugoj da vrši prebijanje (stav I).

Poslije izjave o prebijanju, smatra se da je prebijanje nastalo onog časa kada su se stekli uslovi za to (stav II).

Za uspjeh u ovoj parnici po istaknutom prigovoru radi prebijanja, tuženi je morao dokazati osnovanost svog potraživanja i postojanje uslova za prebijanje propisanih naprijed citiranim odredbama člana 336. i člana 337. ZOO. Da bi mogao dokazati postojanje tih uslova tuženi je morao istaći prigovor radi prebijanja iz jednog ili više konkretno određenih pravnih poslova kako bi sud mogao utvrditi postojanje uslova za prebijanje i kako bi se protivna strana mogla izjasniti o postojanju potraživanja tuženog te eventualno istaći moguće prigovore (prigovor zastarjelosti ili prigovor ispunjenja), o kojim prigovorima bi u konačnom odlučio sud.

U konkretnoj situaciji, tačno je da iz nalaza vještaka finansijske struke proizlazi da je u periodu od aprila 2003. godine do avgusta 2008. godine između tuženog kao dobavljača i tužitelja kao kupca zaključeno i izvršeno ukupno 2397 transakcija za koje postoji ukupno potraživanje tuženog prema tužitelju na ime glavnog duga u iznosu od 4.175.350,88 KM. Međutim, pravilno sudovi nalaze da za ovako utvrđeno potraživanje izraženo u ukupnom iznosu za višegodišnji period poslovanja, po ukupno 2397 faktura tuženi nije mogao staviti prigovor radi prebijanja, pogotovo imajući u vidu da je tužitelj u toku cijelog postupka isticao prigovor zastarjelosti potraživanja tuženog, o kom prigovoru sud nije mogao odlučiti bez utvrđenja činjenica relevantnih za odluku o tom prigovoru. Naime, tuženi tokom postupka nije ni dokazivao iz kojih pravnih poslova ima potraživanje prema tužitelju, datum nastanka tih potraživanja, datum dospelosti potraživanja, kao ni kada su se ta potraživanja „srela“ sa potraživanjem tužitelja, a kako to pravilno nalaze nižestepeni sudovi. Tuženi tokom postupka nije izveo dokaz ni čitanjem faktura na osnovu kojih je nastalo njegovo potraživanje čije prebijanje traži zbog čega se tužilačka strana nije mogla izjasniti o svakom pojedinom potraživanju. Na osnovu takvog paušalno istaknutog prigovora prebijanja pravilno sudovi nalaze da tuženi nije dokazao postojanje svog potraživanja, pa su pravilno odlučili kad su odbili prigovor radi prebijanja o čemu su dali obrazloženje koje prihvata i ovaj sud.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tuženog odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podračić